

Beretning fra Frednings- og Bevaringsudvalget for 2010

Udvalgets sammensætning:

Per Godtfredsen, arkitekt m.a.a., formand
Helge Torm, cand. mag., næstformand
Søren Vadstrup, arkitekt m.a.a.
Erica Mangaard Heyckendorff, arkitekt m.a.a.
Torben Lindegaard Jensen, bankfuldmægtig
Allan Tønnesen, cand. mag.
Martin Jonø, arkitekt m.a.a.

Faste gæster:

Bent Falk, arkitekt m.a.a., landsformand, medlem af Det Særlige Bygningssyn
Kirsten Lund-Andersen, Landskabsarkitekter MDL, fmd. for Have- og Landskabsudvalget
Susanne Koch, arkitekt m.a.a., fmd. for Planudvalget

Per Helge Søren Erica Torben Allan Martin

Sekretariatet:

Arkitekt Nanna Uhrbrand er Landsforeningens fredningsfaglige medarbejder og forestår behandling af de forskellige indkomne sager og henvendelser fra Kulturarvsstyrelsen, lokalforeningerne og enkeltmedlemmer af Landsforeningen.

Nanna Uhrbrand har været på barsel fra august, hvorefter Helge Torm året ud har forestået behandlingen af de indkomne sager.

Økonomi:

I Lov om ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, ligningsloven og skattekontrolloven er der anført:

”§ 24, stk. 4. Kulturministeren kan give en landsdækkende forening på det bygningskulturelle område ret til at få forelagt fredningsforslag for Det Særlige Bygningssyn, jf. § 23, stk.1. Indstiller Det Særlige Bygningssyn bygningen til fredning, skal kulturministeren foretage underretning efter § 6, stk.1.”

Denne lovfæstede rettighed er fortsat overladt vores landsforening, som dermed også fremover får en årlig bevilling på finansloven til fredningsarbejdet.

På baggrund af de stigende priser og lønninger har bestyrelsen for 2010 søgt Kulturarvsstyrelsen om et tilskud, som var højere end tidligere, men styrelsen gav tilsagn om det sædvanlige beløb på i alt 500.000,00 kr.

Kommissorium for udvalget:

- i samarbejde med sekretariatet at formulere Landsforeningens fredningspolitik med henblik på drøftelse og beslutning i Landsforeningens bestyrelse
- at bistå sekretariatet i samarbejde med lokalforeningerne med henblik på at udpege fredningsforslag
- at bistå sekretariatet i forberedelsen af fredningsforslag til forelæggelse for Det Særlige Bygningssyn
- at bistå sekretariatet i arbejdet med at vejlede ejere af fredede og bevaringsværdige ejendomme

Møder:

Udvalget har afholdt møde den: 10. februar, 10. marts, 21. juni, 10. august, 4. oktober og 23. november. Møderne afholdes i Borgergade 111.

Helge Torm er genvalgt til næstformand.

Revidering af Bygningsfredningsloven:

Søren Vadstrup har været Landsforeningens medlem i det udvalg, der blev nedsat af Kulturministeriet i 2007, som fik til opgave at udarbejde en udredning med henblik på at belyse bygningsbevaringsindsatsen i Danmark. Udvalget afsluttede sit arbejde i september 2008.

Lov om ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, ligningsloven og skattekontrolloven blev vedtaget i maj 2010.

Under udvalgsarbejdet foreslog Landsforeningen følgende ændringer, der efterfølgende dels blev optaget i udvalgets rapport, dels i det endelige lovforslag:

- Der indføres en hjemmel til at kunne frede selvstændige landskabsarkitektoniske værker i landskabet. Lovfæstet.
- At der indføres hjemmel til at foretage en systematisk gennemgang af alle fredede bygninger, og at der sammen med dette udarbejdes en vejledende handleplan for den enkelte bygning. Lovfæstet.
- Loven fortsætter med én fredningsklasse, men denne udbygges, via den systematiske fredningsgennemgang, med mere *differentierede fredninger*, hvor *dele* af en fredet bygning beskrives som særlig betydningsfuld, mens andre dele af den samme bygning gives underordnet betydning for de bærende frednings-værdier. Hele bygningen opretholdes som fredet. Ikke vedtaget.

- At der indføres en klageadgang overfor Kulturarvsstyrelsens afgørelser vedrørende de fredede bygninger. Lovfæstet.
- Endvidere at den formidlingsmæssige indsats overfor ejerne øges. Lovfæstet.

Sager, hvor udvalget har kommet med indsigelser:

Kirketorvet 4, St. Hedinge, Stevns k. - Vejlby Kirkevej 41, Fredericia k. - Oremandsvej 23, Hvidovre k. - Staupudevej 22, Åsum, Odense k. - Høedvej 65, Ringsted k. - Tved 7, Tønder k. - Rønshovedvej 8, Aabenraa k. - Sejrs Allé 33, Århus k. - Nejsumvej 8, Frederikshavn k. - Vestre Strandvej 54, Skagen.

Besigtigelse og drøftelse med lokalforening:

Ærø, Slette Beboerforening, Kalundborg, Maribo, Skagen, Hundested og Bondebyen i Kgs. Lyngby.

Andre bevaringssager:

Klitgården i Søndervig, "Ørneborg" i Galten, Maltfabrikken i Æbeltoft, "Mosegård", Søndersø, Fyn, og Nørrebro 5, Hjørring.

Der har været henvendelse og forslag om fredning af mere end 30 emner.

Behandling af emner, der påtænkes fredet, er en proces, der involverer mange parter, og kræver, at der indhentes kildemateriale for at kunne udfærdige et grundigt fredningsforslag.

På Landsforeningens hjemmeside kan man under afsnittet Frednings- og Bevaringsudvalget trykke på: Indsendte fredningsforslag, og her læse de forskellige fredningsforslag, som udvalget har fremsendt til Kulturarvsstyrelsen. Samtidig kan man se, hvor omfattende en fredningsbeskrivelse er.

Følgende fredningsforslag er blevet indsendt til Kulturarvsstyrelsen med henblik på behandling i Det Særlige Bygningssyn:

Ultangård ved Haderslev

Fredningsforslaget omfatter: Alene ejendommens hovedbygning, 1880'erne

Botanisk Laboratorium i København

Fredningsforslaget omfatter: Botanisk Laboratorium mod Gothersgade, hovedbygning m. tværfløj, opført i 1888-90 (tegnet i 1881-83) og gitter langs grunden med indgangsparti med piller samt belægnings, to kunstværker og to platantræer.

Badmintonhallen og forhus ved Wilhelm Pedersens fabrik i Høng

Fredningsforslaget omfatter: Badmintonhallen og forhus ved Wilhelm Pedersens fabrik i Høng (1942).

Holbæk Rådhus

Fredningsforslaget omfatter: Holbæks 3. Rådhus med arrestbygning, gård og forbindelsesgange, opført 1909-11.

Tjørnegården i Husby på Fyn

Fredningsforslaget omfatter: Gårdanlægget bestående af stuehus opført 1874 og ombygget 1930, det Z-formede trelængede, avlsbygningsanlæg, granitvandtrug, nyttehave med frugtræer og tjørnehæk øst for indkørslen og prydhave med tjørnehæk, solur samt buskbeplantninger vest for indkørslen fra Storegade.

Landsforeningen kan glæde sig over, at følgende emner, som vi har indstillet, er blevet fredet i 2010:

fredet juli 2010

Lokummer og dueslag i Krystalgade, København (ca. 1910)

fredet marts 2010

Mortenstrupgård, Hørsholm (ca. 1850 ff.)

fredet marts 2010

Brorfelde Observatorium, Holbæk kommune (1950'erne)

fredet maj 2010

Københavns ældste vandværk, København V. (1850'erne)

fredet september 2010

Ny Spøttrup, Salling, Struer kommune (1870'erne)

fredet september 2010

Femvejen 2, Charlottenlund, Gentofte kommune (1930'erne)

fredet september 2010

Overlægebolig, Vintersbølle Sanatorium, Vordingborg kommune (1936)

Endvidere er følgende emne blevet behandlet i Det Særlige Bygningssyn og indstillet til fredning (afgørelsen falder i 2011):

Følgende sager er blevet afvist:

Gasbeholder på Sundby Gasværk, København S (1960'erne)

Holstebro Retsbygning (1990'erne)

Emner, der er indsendt før 2010 og afventer behandling i Det Særlige Bygningssyn:

- 3 sommerhuse i Tibirke Bakker
- Rungsted station og remise, Rungsted
- Kågården, Langeland

Emner, der er blevet afvist af udvalget (eller ejer):

- Samsø Friskole (bedre byggeskik ca. 1920)
- Kåre Klints sommerhus på Bornholm, ca. 1920

- Brande Remise

- Fredensborg Ting- og Arresthus (1857 af ark. Nebelong)

-
- Teknisk Skole, Randers (1870'erne af Jensen Wærum)

-
- Kollemosevej 6, Søllerød, villa m.v. fra ca. 1910

-
- Hannes Hus, Sønderø, Nordfyn (19. årh.)

-
- Svaneke fyr m. tilhørende tjenesteboliger (ca. 1915)
- Chr. d. VIII's Vej 26, Silkeborg
- Skt. Annagades Skole, Aarhus
- Barakkegården, Saltholm
- Nørre Vedby gl. præstegård

Afsluttende bemærkninger:

Beretningen beskriver kun en begrænset del af, hvad der er sket i udvalget i løbet af året, men beretningen skal gerne afspejle den alsidighed, der er af sager, som har været behandlet i udvalget.

På Landsforeningens hjemmeside kan man se referaterne fra de afholdte møder.

Per Godtfredsen
Espergærde
30.03.2011

Botanisk Laboratorium, København, udsækering ved vestibule